

Energiearmoedebelid bij gemeenten: energiehulp als transitiebegeleider

Halfjaarlijkse monitoring bij gemeenten
over de uitvoering van energiearmoedebelid

Zesde editie – Mei 2025

TNO 2025 M11039

Samenvatting

1. Gemeenten aan het woord: Meerkeuzevragen en
aanwending SPUK middelen
2. Gemeenten aan het woord: Twee open vragen
3. Reflectie op de resultaten

Samenvatting (1)

Overzicht

- TNO monitort ieder half jaar de uitvoering van energiearmoedebeleid onder gemeentelijke beleidsmedewerkers via een enquête – de halfjaarlijkse monitor. Deze enquête is voor de zesde keer opgesteld en verzonden, en is tussen april en mei 2025 door 156 beleidsmedewerkers uit 137 gemeenten ingevuld.
- De antwoorden op de meerkeuzevragen bevestigen de bevindingen uit de voorgaande enquêtes: bij de identificatie en het bereiken van huishoudens in energiearmoede zien beleidsmedewerkers geen verbetering, en blijven hun zorgen over de sociale en financiële kwetsbaarheid van huishoudens onverminderd hoog.
- Wel zien beleidsmedewerkers vooruitgang in de besteding en allocatie van de Specifieke Uitkerings (SPUK) middelen voor energiearmoede. Deze worden het vaakst ingezet voor witgoedregelingen, energiehulp, en als aanvulling op het Nationale Isolatie Programma (NIP). Voor de nog niet uitgegeven middelen voorzien beleidsmedewerkers een soortgelijke verdeling.
- Ondanks de vooruitgang in de allocatie van financiële middelen, neemt het vertrouwen in structurele nationale steun voor energiearmoede gestaag af.
- Beleidsmedewerkers van **grote gemeenten** geven vaker aan dat zij voldoende kennisopbouw hebben, dat de doelgroep bekend en bereikbaar is, en dat hun maatregelen effectief zijn. Tegelijkertijd zijn er veel meer zorgen over ontoereikende financiële middelen.
- Beleidsmedewerkers van **kleinere gemeenten** geven aan dat zij minder vertrouwen hebben in de continuïteit in kennis- en capaciteitsopbouw, en in voldoende prioriteit voor een (middel)lange termijn aanpak. Ook zien zij (veel) meer ruimte voor samenwerking met de provincie dan beleidsmedewerkers uit grotere gemeenten.
- In gemeenten waar relatief **veel energiearmoede** voorkomt zijn de rol en verantwoordelijkheden van Rijk en gemeente minder duidelijk, is de doelgroep beter bekend en bereikbaar, en worden beschikbare financiële middelen vaker als probleem gezien (dan bij respondenten uit gemeenten met **weinig energiearmoede**).
- Gemeenten in de **Randstad** (Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, en Flevoland) hebben vaker al een groot deel van de SPUK-middelen besteed of gealloceerd dan in de **rest van Nederland**. Het valt ook op dat 50% van de Randstedelijke gemeenten ervoor kiest het NIP aan te vullen met SPUK middelen, ten opzichte van 25% in de rest van Nederland.

Samenvatting (2)

Gemeentelijke aanpak van energiearmoede: zorgen en behoeften

- **Beleidsmakers maken zich zorgen...**: in de meeste gemeenten blijft het moeilijk om de doelgroep te identificeren en te bereiken; de energietransitie is voor een aanzienlijk deel van woningeigenaren niet toegankelijk; en externe ontwikkelingen, zoals koude winters of prijsschommelingen, kunnen de kwetsbaarheid van huishoudens snel en ingrijpend vergroten zonder dat er een structureel vangnet bestaat.
- **... en hebben behoefte aan duidelijkheid** over de toekomstige aanpak van energiearmoede. Er is geen zicht op structurele middelen vanuit de Rijksoverheid om huishoudens in energiearmoede in staat te stellen ook mee te doen in de energietransitie. Nationale doelen en een heldere visie vanuit de Rijksoverheid vergroten de slagkracht van gemeenten om energiearmoede aan te pakken. De aandacht voor energiearmoede kan dan nog explicieter en steviger worden opgenomen in bestaande programma's rondom wonen (bijvoorbeeld het Nationaal Isolatie Programma) en energie (bijvoorbeeld warmteprogramma's).

Energiehulp als transitiebegeleider

- Het overgrote deel van de beleidsmedewerkers vindt het zinvol om in de toekomst van energiehulp gebruik te (blijven) maken. Ze willen ook in de toekomst graag de goed werkende ecosystemen rondom de uitvoer van een lokale sociale transitie in stand houden en door laten groeien.

Kijkend naar de toekomst vatten beleidsmedewerkers de rol voor energiehulporganisaties als volgt samen in vier hoofdthema's:

1. **Transitiebegeleiding.** De energiehulp kan helpen met het navigeren van alle aspecten van de energietransitie voor huishoudens in kwetsbare posities, huishoudens die anders niet in actie komen, en huishoudens voor wie maatwerk nodig is. Met name woningeigenaren worden nu nog onvoldoende geholpen en voor hen is specifieke ondersteuning nodig – bijvoorbeeld bij woningeigenaren met weinig investeringsmogelijkheden, verenigingen van eigenaren (VVEs), en andere gevallen waar maatwerk nodig is. Energiehulporganisaties kunnen hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld door te wijzen op regelingen voor woningeigenaren of door een deel van de processtappen uit handen te nemen.

Samenvatting (3)

Energiehulp als transitiebegeleider (vervolg)

2. **Informeren, motiveren en praktisch ondersteunen.** Dit blijven belangrijke onderdelen van de energiearmoede-aanpak. Beleidsmedewerkers benadrukken de noodzaak van een persoonlijke benadering en maatwerk. Vrijwilligers en welzijnsorganisaties spelen een belangrijke rol hierin en de meest succesvolle trajecten zijn gebaseerd op een proactieve benadering van huishoudens door lokaal ingebedde energiehulp, en organisaties die langdurige trajecten bieden.
3. **Extra sociale signalering.** Beleidsmedewerkers zien de sociale component van energiehulp als een belangrijke aanvulling op de bestaande sociale structuur in de gemeente.
4. **Bescherming van huishoudens.** Als energiekosten (plotseling) stijgen onder invloed van externe factoren zoals strenge winters of geopolitieke spanningen, zal de vraag naar energiehulp waarschijnlijk sterk stijgen.

Beleidsmedewerkers geven veelvuldig aan dat **directe financiële steun** een onvermijdelijk onderdeel moet zijn van de aanpak van energiearmoede: bij oplopende energiekosten is een tegemoetkoming nodig, vooral voor huishoudens met een minimuminkomen en andere huishoudens in kwetsbare posities.

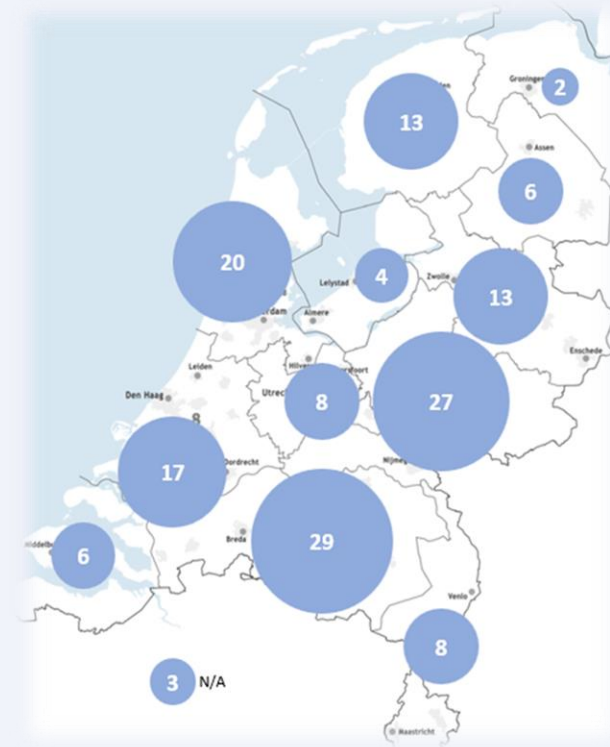
1. Gemeenten aan het woord: meerkeuzevragen

De enquête voor gemeenten bestaat uit 35 meerkeuzevragen, ingedeeld naar onderwerp:

- **Beeldvorming** over de aanpak van energiearmoede
- **Voortgang** binnen de eigen organisatie
- Ruimte voor **verbetering**
- **Vertrouwen** in de toekomst

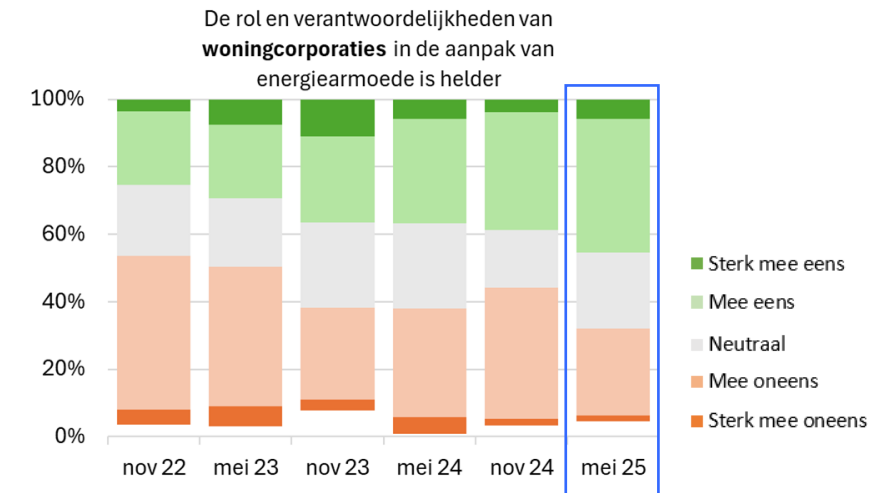
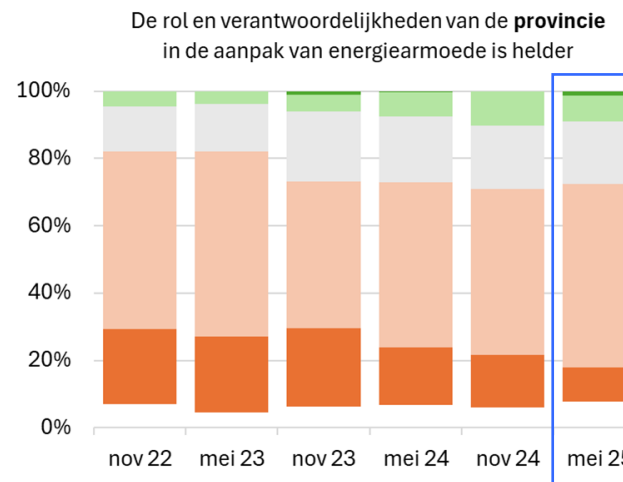
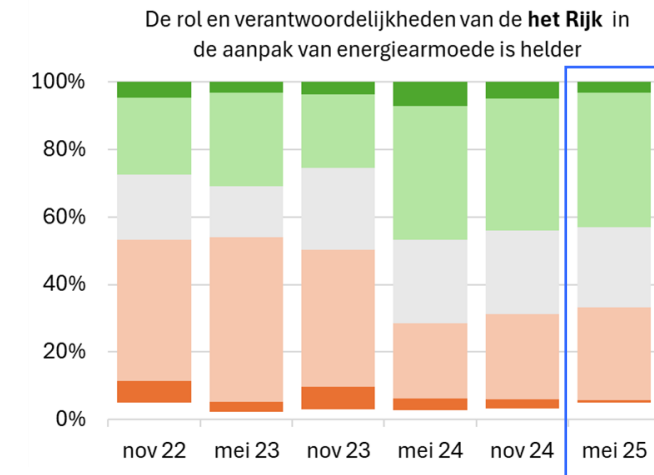
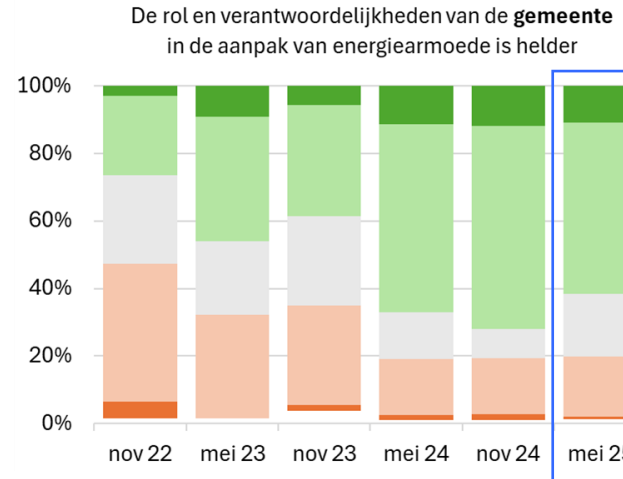
Beleidsmedewerkers hebben de enquête naar hun persoonlijke mening en oordeel, en hun eigen professionele expertise ingevuld, en niet naar de standpunten van hun gemeenten.

- 156 respondenten uit 137 gemeenten
 - 26 respondenten uit de 45 grotere gemeenten (G4 en G44).
 - 34 respondenten uit de 64 kleinste gemeenten (K80).

Beeldvorming

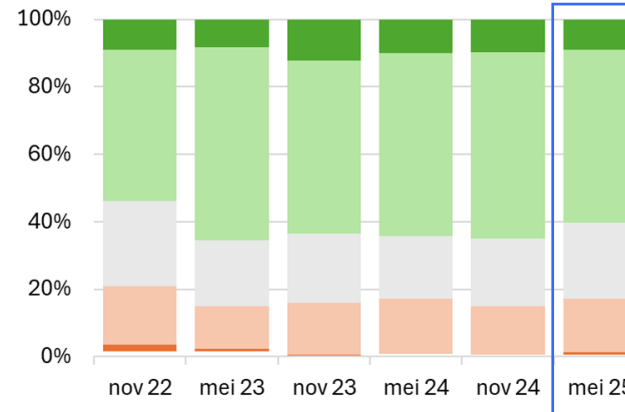
- 60% van de beleidsmedewerkers vindt dat de rol van de **gemeente** in de aanpak van energiearmoede voor iedereen helder is. Dit is een kleine afname ten opzichte van 70% een jaar eerder (in editie 5, november 2024).
- De rol van de **provincie** blijft volgens de meeste respondenten onduidelijk.
- De helft van de beleidsmedewerkers meent dat de rol van de **Rijksoverheid** voor iedereen helder is, terwijl 35% meent dat dit niet het geval is. Dit is nauwelijks veranderd ten opzichte van de halfjaarlijkse monitor van vorig jaar.
- Volgens 45% van de beleidsmedewerkers is de rol van **woningcorporaties** voor iedereen helder. Voor 30% van de beleidsmedewerkers is dit niet het geval. Ongeveer 25% van de respondenten heeft neutraal geantwoord.

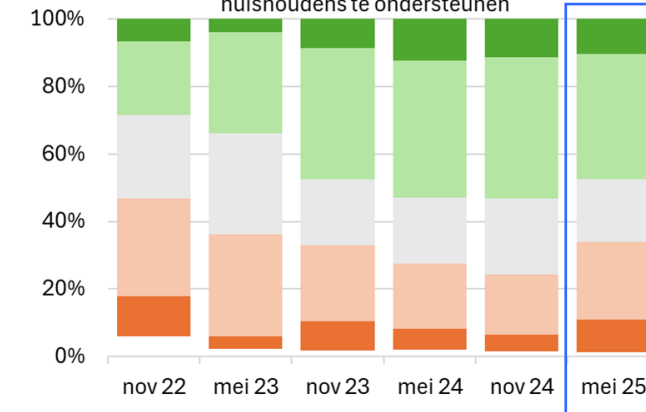
Voortgang (1)

- Een ruime meerderheid vindt dat er **voldoende kennisopbouw** is over energiearmoede binnen de gemeentelijke organisatie. Dit geldt ook voor de opbouw van eigen kennis en vaardigheden om huishoudens in energiearmoede te helpen.
- Hoewel ongeveer de helft van de beleidsmedewerkers vindt dat hun gemeente over **voldoende financiële middelen** beschikt, is er een lichte toename van gemeente die aangeven dat zij onvoldoende middelen hebben.
- De beschikbaarheid van **voldoende capaciteit** (mensen) is weer verbeterd ten opzichte van de eerdere enquêtes, maar blijft voor iets minder dan 40% van de beleidsmedewerkers een aandachtspunt.

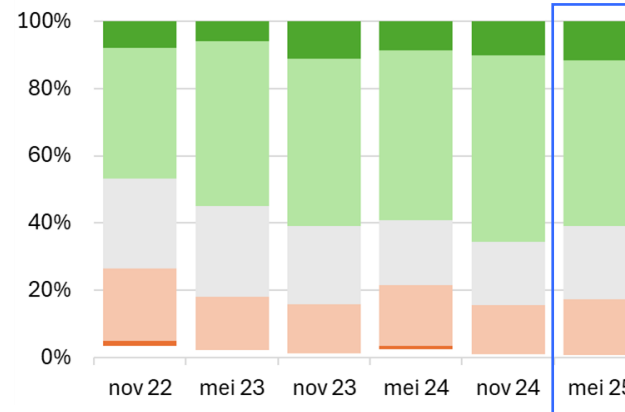
Binnen onze organisatie is er
voldoende kennisopbouw over energiearmoede

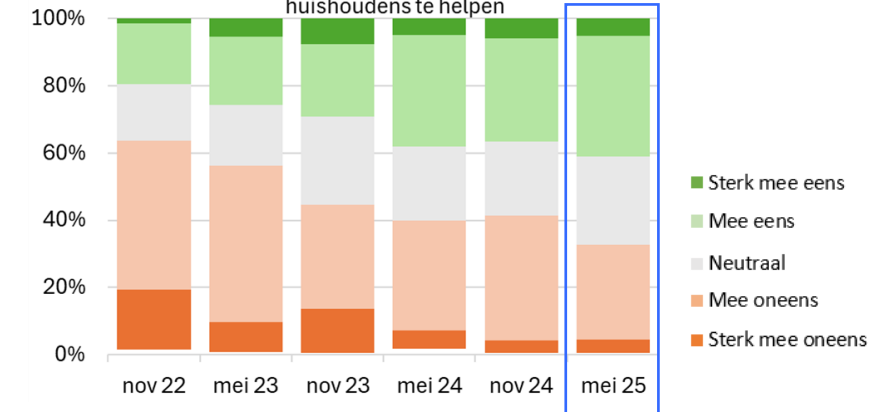
Mijn organisatie beschikt over
voldoende financiële middelen om energiearme
huishoudens te ondersteunen

Ik beschik over **voldoende kennis en vaardigheden**
om energiearme huishoudens te helpen

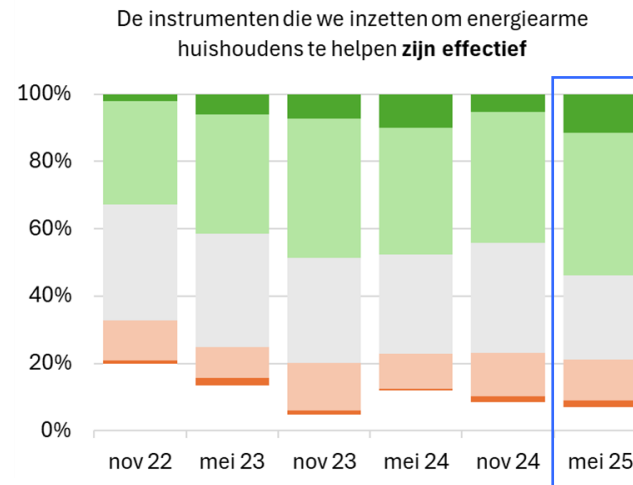
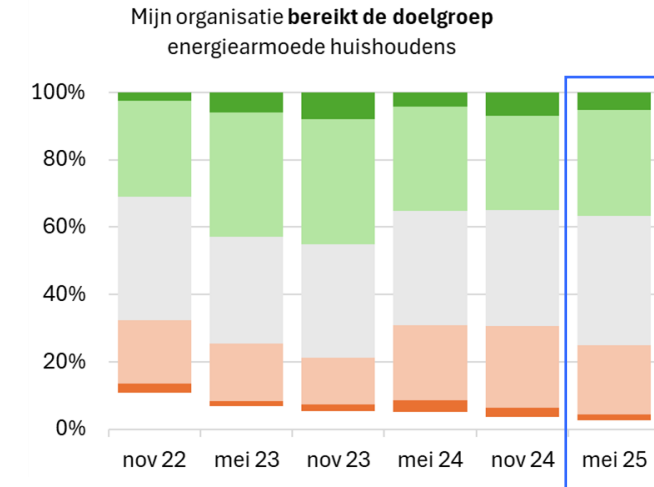
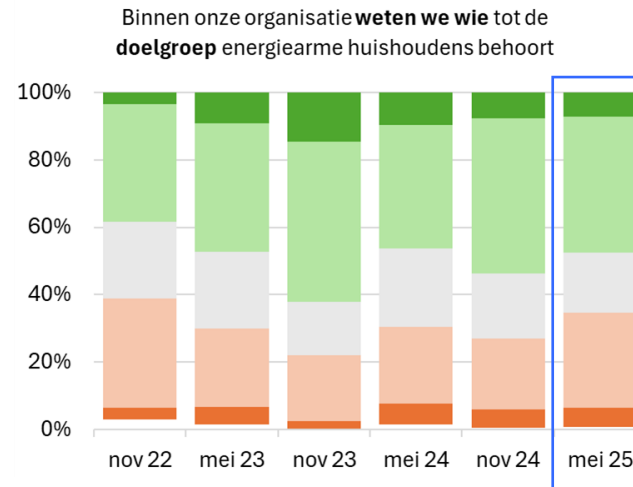

Mijn organisatie beschikt over **voldoende capaciteit** (mankracht) om energiearme
huishoudens te helpen

Voortgang (2)

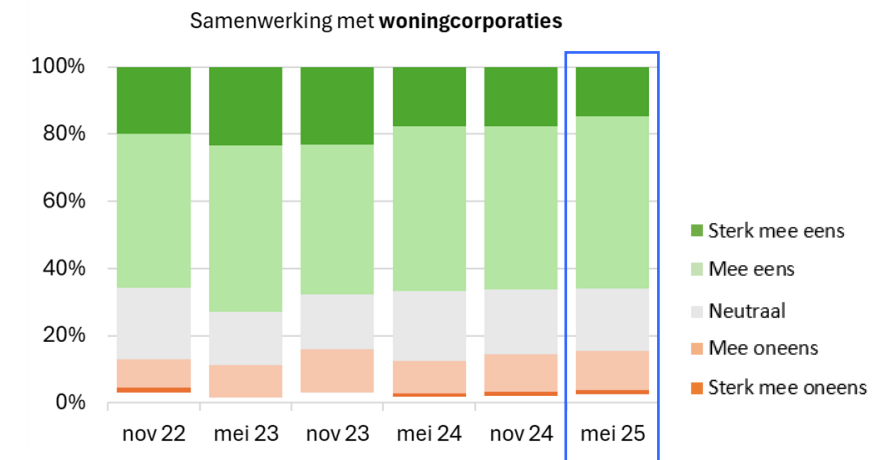
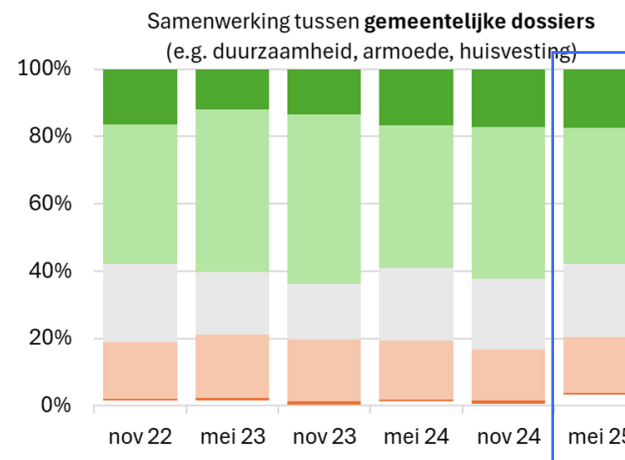
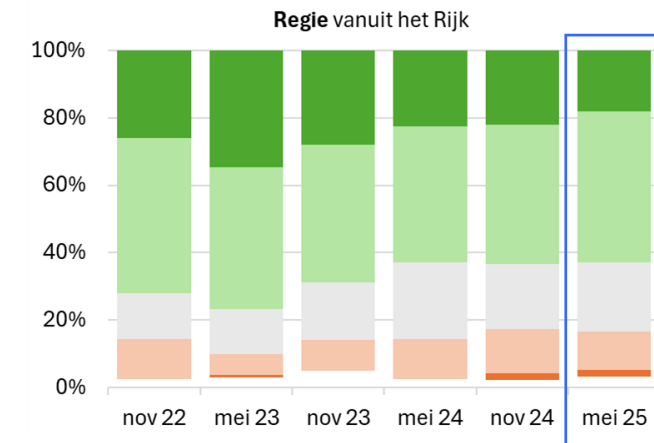
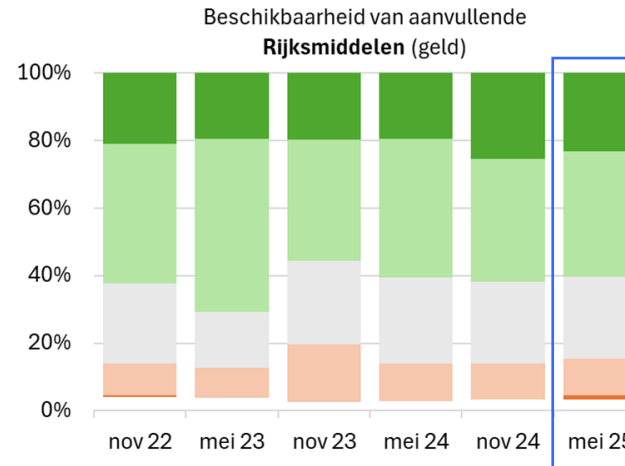
- Drie uitdagingen blijven bestaan in de uitvoering van energiearmoedebeleid:
 - Ten eerste is het voor veel beleidsmedewerkers nog onduidelijk **wie tot de doelgroep behoort**: voor 30% is het niet duidelijk. 15% antwoordt neutraal. Dit is een terugkomende uitdaging en is waarschijnlijk gerelateerd aan de beperkingen die de privacywetgeving (de AVG) oplegt bij het koppelen van data door gemeenten.
 - Ten tweede geeft slechts 35% van de beleidsmedewerkers aan dat hun gemeente in staat is huishoudens in energiearmoede **te bereiken**. 65% is neutraal of geeft aan dat ze huishoudens niet bereiken.
 - Ten derde meent slechts de helft de beleidsmedewerkers dat hun **instrumenten om huishoudens te helpen effectief** zijn.

Ruimte voor verbetering (1)

- Beleidsmedewerkers zien net als in voorgaande edities (veel) ruimte voor verbetering door aanvullende middelen en betere regie vanuit de Rijksoverheid.
- Een groot deel van de beleidsmedewerkers ziet ruimte voor betere samenwerking met diverse betrokkenen binnen en buiten de eigen organisatie. Er moet hier wel worden aangetekend dat men ook bij (redelijk) goed functionerend beleid altijd ruimte zien voor verbetering in de samenwerking.

NB: bij deze grafieken is groen *niet* positief. We vragen “Is naar uw mening op korte termijn ruimte voor verbetering in de aanpak van energiearmoede op de volgende onderwerpen?”

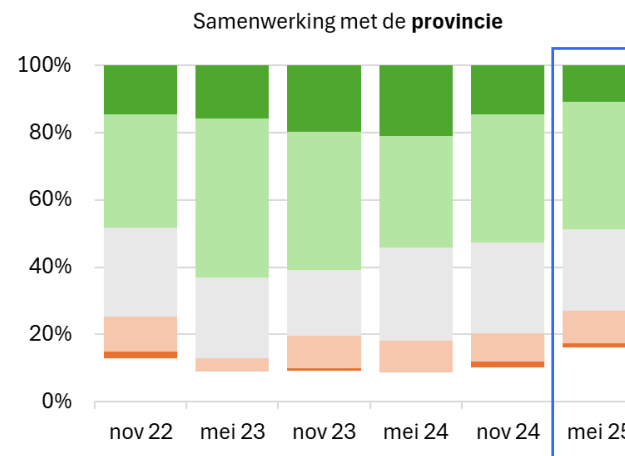
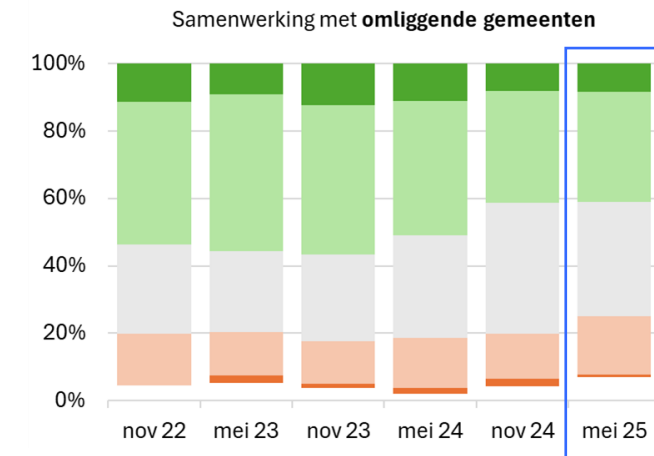
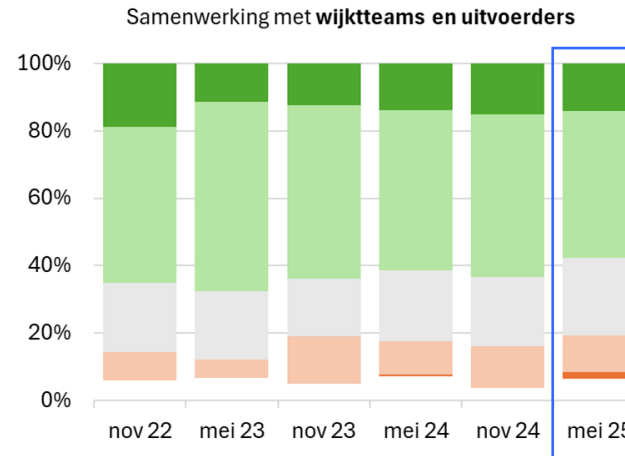

■ Sterk mee eens
■ Mee eens
■ Neutraal
■ Mee oneens
■ Sterk mee oneens

Ruimte voor verbetering (2)

- Een groot deel van de beleidsmedewerkers ziet ook ruimte voor betere samenwerking met wijkteams en uitvoerders, omliggende gemeenten, en de provincie.
- Bij samenwerking met omliggende gemeenten blijft het deel dat 'neutraal' antwoordt groot.

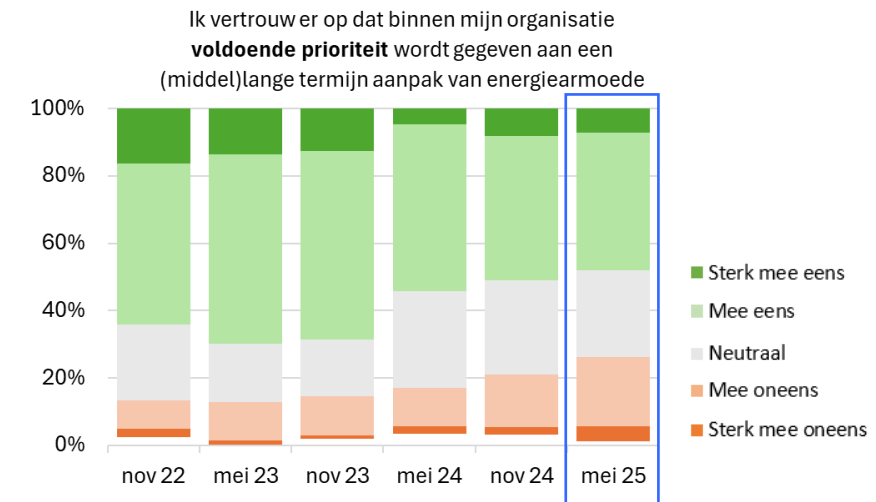
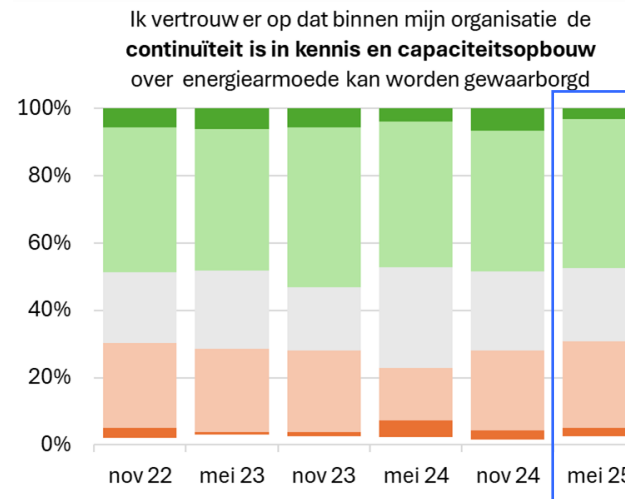
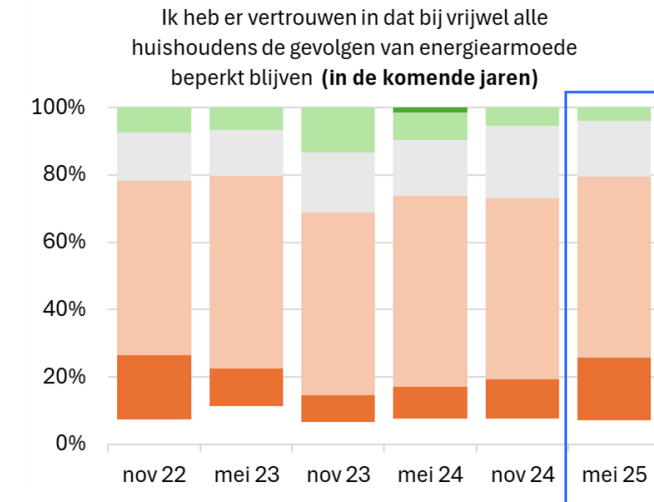
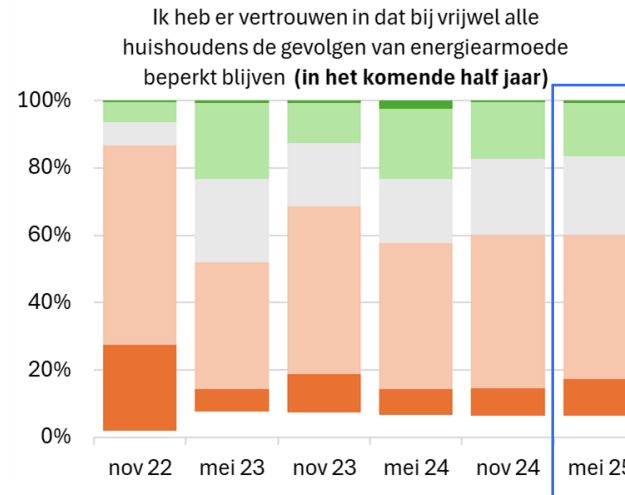
NB: bij deze grafieken is groen *niet* positief. We vragen "Is naar uw mening op korte termijn ruimte voor verbetering in de aanpak van energiearmoede op de volgende onderwerpen?"

■ Sterk mee eens
 ■ Mee eens
 ■ Neutraal
 ■ Mee oneens
 ■ Sterk mee oneens

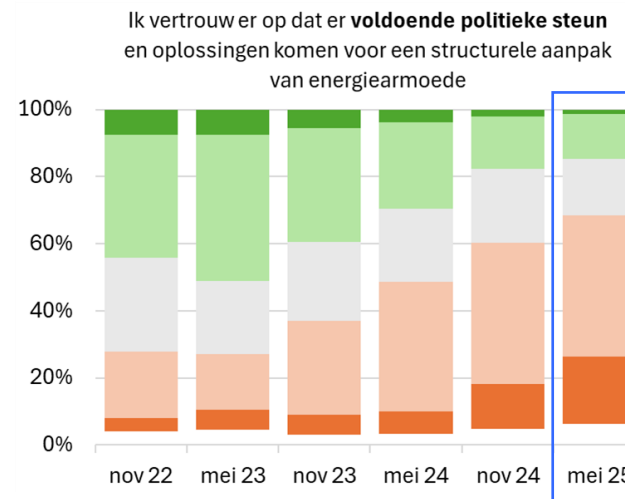
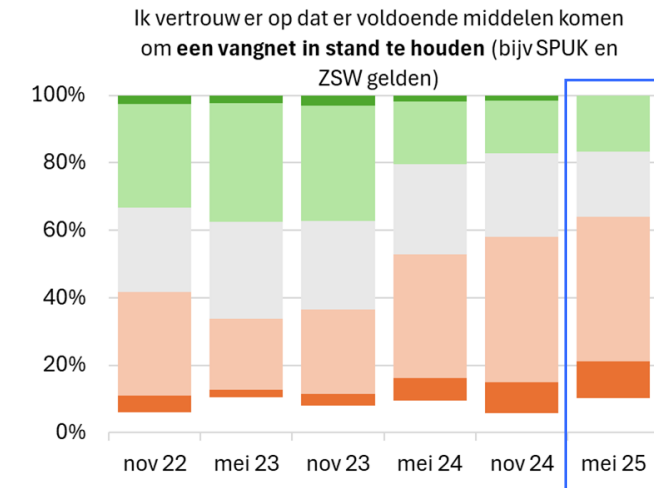
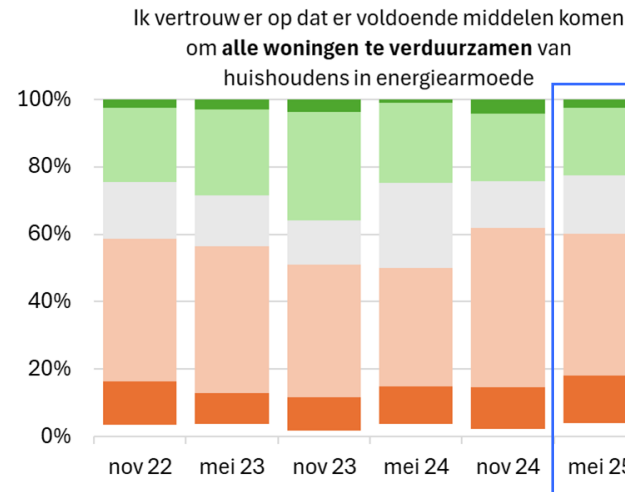
Vertrouwen in de toekomst (1)

- Beleidsmedewerkers **blijven bezorgd** over het (risico op) sociale en financiële problemen van de huishoudens in energiearmoede. Dit neemt ondanks gerichte maatregelen blijkbaar niet af.
- Het vertrouwen dat er voldoende **politieke steun** komt voor een structurele aanpak van energiearmoede neemt structureel af, en is ook in deze editie weer minder dan de vorige.
- Het vertrouwen dat de **eigen organisatie** voldoende prioriteit geeft aan een (middel)langetermijnaanpak van energiearmoede blijft (vrij) hoog, maar neemt ook geleidelijk af.

Vertrouwen in de toekomst (2)

- Beleidsmedewerkers **blijven bezorgd** over de financiering van de verduurzaming van huishoudens in energiearmoede. Ook is er weinig tot geen vertrouwen dat er een vangnet komt bij sterk oplopende energiekosten, voor huishoudens die energiearmoede ervaren.
- Het **vertrouwen in politieke steun** voor een structurele aanpak is met minder dan 20% weer minder dan in de voorgaande halfjaarlijkse monitor.

■ Sterk mee eens
 ■ Mee eens
 ■ Neutraal
 ■ Mee oneens
 ■ Sterk mee oneens

Aanwending SPUK-middelen (1)

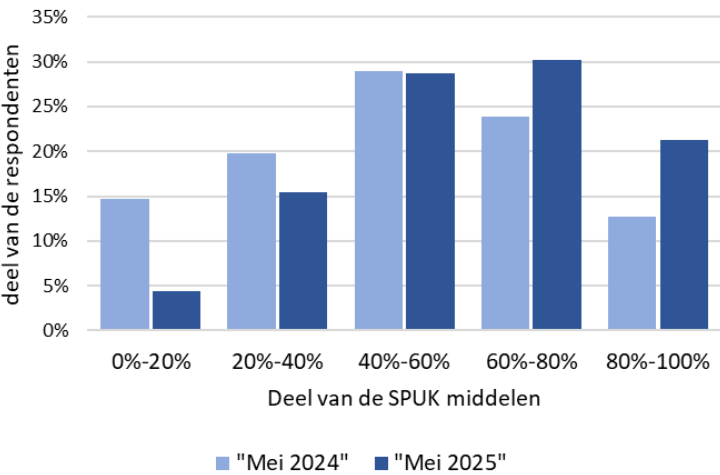
Deze vraag gaat over de aanwending van de drie tranches aan SPUK-middelen voor energiearmoede. Het totaalbedrag is €550 miljoen. De einddatum voor het uitgeven is verschoven: van vóór 2026 naar vóór 2028.

- Er is duidelijk meer vaart gekomen in de uitgaven sinds de peiling van vorig jaar. Dit is in de grafiek te zien door de lichtblauwe staafjes (mei 2024) te vergelijken met de donkerblauwe (mei 2025).
- Op dit moment de helft (i.e. 51%) van de beleids-medewerkers aan dat minimaal 60% van de middelen zijn gealloceerd of besteed. Slechts 19% heeft minder dan 40% gealloceerd of besteed.
- In de grotere gemeenten gaat de allocatie van middelen hard. Ruim driekwart heeft minimaal 60% gealloceerd of besteed. Slechts een enkele grote gemeente heeft minder dan 40% gealloceerd of besteed. Het beeld bij de 34 kleinere gemeenten (K80) is vergelijkbaar met het algemene beeld over alle 136 ingevulde antwoorden.

Welk deel van de drie tranches SPUK middelen voor de aanpak van energiearmoede is in uw gemeente al besteed of gecommiteerd? (N=136)

Deel van besteedde of gealloceerde SPUK-middelen	Aantal respondenten	Aandeel in de enquête	Cumulatief aandeel
0%-20%	6	4%	4%
20%-40%	21	15%	19%
40%-60%	39	29%	48%
60%-80%	41	30%	78%
80%-100%	29	21%	100%
Totaal	136	100%	

Welk deel van de SPUK middelen is reeds besteed of gecommiteerd?

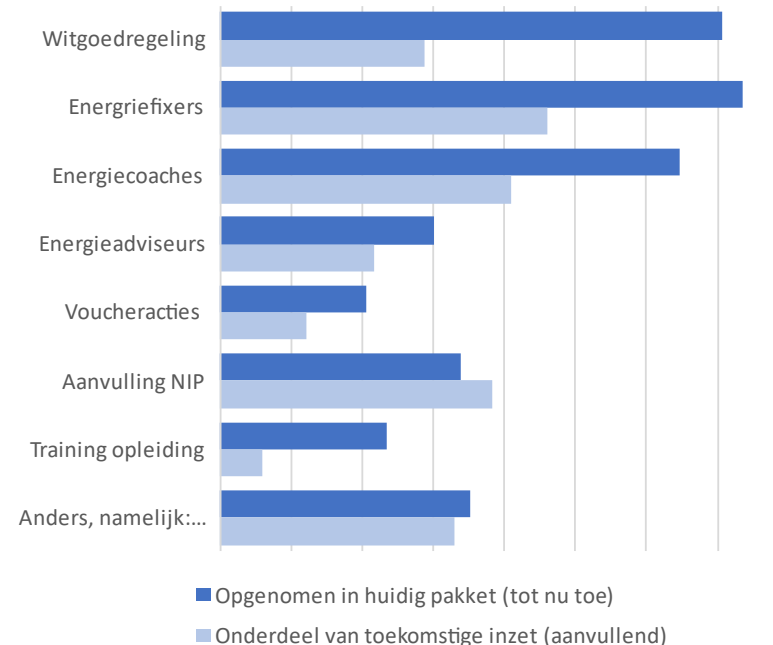
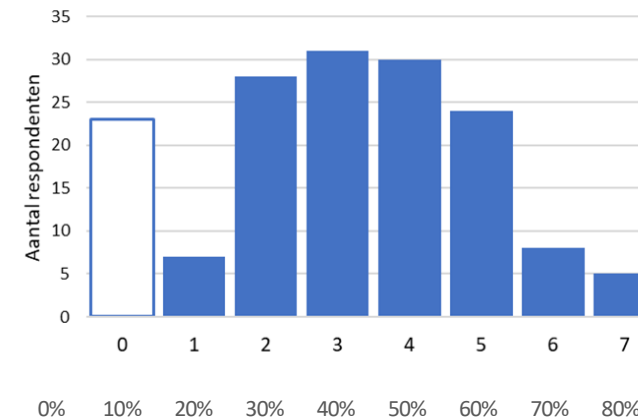

Aanwending SPUK-middelen (2)

- De meeste gemeenten besteden hun SPUK-middelen aan 2-5 verschillende beleidsinstrumenten, omdat deze elkaar aanvullen en versterken. Dit wordt door beleidsmedewerkers bevestigd in de antwoorden op de open vragen.
- Witgoedregelingen en energiehulp zijn populair – elk van deze maatregelen wordt in meer dan de helft van de gemeenten ingezet. Het grootste deel van de circa 40 antwoorden bij ‘anders namelijk...’ betreffen:
 - Kleine aanpassingen zoals waterzijdig inregelen of het aanbrengen van isolerende gordijnen.
 - Hulp bij isolatie in aanvulling op het NIP, en
 - Maatwerkoplossingen (bijv. voor VVEs).
- Bijna de helft van de gemeenten wil nog uit te geven middelen (ook) aan energiehulp besteden, een derde is voornemens om een aanvulling op het Nationaal Isolatie Programma (NIP) te financieren.

NB: De witte balk geeft aan dat gemeenten geen maatregelen treffen *of* het niet ingevuld hebben

Aantal maatregelen per gemeente

Hoe verhouden de resultaten zich tot...

- **...eerdere halfjaarlijkse monitoring?** De antwoorden op de meerkeuzevragen die in alle enquêtes voorkomen, schetsen op vrijwel alle thema's hetzelfde beeld: bij identificatie en bereiken van de groep huishoudens in energiearmoede zien beleidsmedewerkers geen verbetering, en blijven ze onverminderd bezorgd over de sociale en financiële kwetsbaarheid van huishoudens.
- Het vertrouwen in structurele nationale steun voor energiearmoede neemt gestaag af, waarschijnlijk omdat er geen uitzicht wordt geboden op continuïteit van het beleid. Tegelijk blijft het vertrouwen in de eigen organisatie (vrij) hoog.
- **...de Randstad?** (Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, en Flevoland; 49 uit 156 respondenten) 50% van de gemeenten vult het Nationaal Isolatieprogramma aan, ten opzichte van 25% in de rest van Nederland (107 uit 156). Ook hebben gemeenten in de Randstad vaker een groter deel van de SPUK-middelen besteed of gealloceerd.
- **... grote en kleine gemeenten?** Wanneer het landelijk beeld (n=156) wordt vergeleken met antwoorden uit de kleinere gemeenten (K80, n=34) en de grotere gemeenten (G44, n=26) zien we een aantal verschillen.
- Beleidsmedewerkers van grote gemeenten geven vaker aan dat zij voldoende kennisopbouw hebben, dat de doelgroep bekend en bereikbaar is, en dat hun maatregelen effectief zijn. Tegelijkertijd zijn er veel meer zorgen over ontoereikende financiële middelen. Beleidsmedewerkers van kleinere gemeenten geven aan dat zij minder vertrouwen hebben in de continuïteit in kennis- en capaciteitsopbouw, en in voldoende prioriteit voor een (middel)lange termijn aanpak. Beleidsmedewerkers uit kleinere gemeenten zien (veel) meer ruimte voor samenwerking met de provincie dan beleidsmedewerkers uit grotere gemeenten.
- **... gemeenten met veel en weinig energiearmoede?** Wanneer het landelijk beeld (n=156) wordt vergeleken met antwoorden uit gemeenten met veel energiearmoede* (n=19) en weinig energiearmoede (n=32) valt bij veel energiearmoede op dat de rol van Rijk en gemeente minder duidelijk zijn, de doelgroep beter bekend en bereikbaar is, en beschikbare financiële middelen vaker als probleem worden gezien (dan bij respondenten uit gemeenten met weinig energiearmoede).

*) Huishoudens met een laag inkomen en lage woningkwaliteit (LILEK) of een laag inkomen en hoge energierekening (LIHE). 'Veel' energiearmoede in de gemeente correspondeert met >6%, 'weinig' met <3%. Voor meer informatie zie [het rapport TNO 2024 R11693](#).

2. Gemeenten aan het woord: twee open vragen

1. Is het voor uw gemeente zinvol om in de toekomst van energiehulporganisaties gebruik te (blijven) maken? Waarom (niet)?
2. Waar zou in de toekomst de nadruk moeten liggen voor het aanpakken van energiearmoede? Wat zou de rol van energiehulp daarbij kunnen zijn?

We vroegen beleidsmedewerkers om de enquête naar hun persoonlijke mening en oordeel, en vanuit hun eigen professionele expertise in te vullen, en niet naar de standpunten van hun gemeenten.

De toekomst van energiehulp: van blijvend nut? in welke rol?

- In eerdere enquêtes van de halfjaarlijkse monitor noemden beleidsmedewerkers al dat naast grootschalige woningverbetering, ook fysieke ingrepen en persoonlijk advies door energiehulporganisaties van grote waarde is.
- Uit de antwoorden op de twee open vragen in deze enquête blijkt dat beleidsmedewerkers ook in de toekomst energiehulp willen inzetten. Op de volgende pagina's volgt het beeld van beleidsmedewerkers over het nut van energiehulp, waarom deze ondersteuning zinvol blijft naar de toekomst, en waar beleidsmedewerkers menen dat de focus zou moeten liggen bij de aanpak van energiearmoede.

Wat houdt energiehulp in?

Energiehulp verwijst naar de werkzaamheden van:

- **Energiecoaches.** Een energiecoach verbetert de woning met kleine energiebesparende maatregelen en geeft de bewoner advies over energieuinig gedrag.
- **Energiefixers.** Een energiefixer verbetert de woning met kleinere en grotere energiebesparende maatregelen. Zoals radiatorfolie aanbrengen, waterzijdig inregelen, en het dichtnaden van kieren en naden.
- **Energieadviseurs.** Een energieadviseur adviseert de bewoner over verduurzamingsmaatregelen van de woning en informeert over subsidiemogelijkheden en organisaties die maatregelen kunnen realiseren.

De aard en aanpak van de energiehulporganisaties varieert met de diensten die ze aanbieden en de huishoudens die ze bedienen. Sommige taken lenen zich voor een zo efficiënt mogelijke benadering, waarbij het belangrijk is om 'meters te maken' en zo veel mogelijk woningen aan te pakken. Voor de meeste adviezen echter, is het belangrijk om wat meer tijd te nemen en/of een herhaald huisbezoek te plannen (TNO, 2023; TNO, 2024a).

Veel hulporganisaties gebruiken ook vrijwilligers en arbeidskrachten 'met een afstand tot de arbeidsmarkt'. Het blijkt dat de meest effectieve energiehulporganisaties nadruk leggen op lokale inbedding (TNO, 2024b) en dat er in de afgelopen jaren in diverse gemeenten zogenaamde ecosystemen zijn ontstaan voor energiehulp, met sterke banden met sociale instanties, bouwondernemingen, en woningcorporaties. Deze vrijwilligers zijn in de gemeenten zeer waardevol en drukken ook niet (zwaar) op de budgetten, wat een extra voordeel is.

TNO (2023) Effecten van fixers/energiecoaches, renovaties, en witgoedregelingen, TNO P10824, [link](#)
TNO (2024a) Verhalen van mensen in energiearmoede – kwalitatieve monitor 2024, TNO R10989, [link](#)
TNO (2024b) Kenmerken van effectieve energiehulp in Nederland, TNO R11200, [link](#)

Is het voor uw gemeente zinvol om in de toekomst van energiehulp gebruik te (blijven) maken? Waarom (niet)? (1/2)

Het overgrote merendeel is positief over energiehulporganisaties, en geeft meerdere redenen waarom ze van toegevoegde waarde zijn:

- **Bewustwording, gedrag, en kleine ingrepen.** Fysieke ingrepen en bespaaradvies zijn van meerwaarde, beleidsmedewerkers geven aan dat er nog voldoende animo is in hun gemeente om hiermee door te gaan.
- **Hulp in de transitie.** Energiehulp biedt praktische steun bij het aanvragen van witgoedregelingen, NIP- en ISDE-subsidies, maar ook bij het identificeren en plannen van uitgebreide(re) ingrepen en het bepalen van de volgorde van acties. Deze organisaties zijn een essentiële schakel in het transitieproces van huishoudens en kunnen van grote invloed zijn op het draagvlak voor de energietransitie.
- **Extra sociale signalering.** Energiehulporganisaties signaleren meer problemen dan alleen energiearmoede en zijn een waardevolle aanvulling op de bestaande sociale structuur van de gemeente. Dit uit zich in samenwerkingen met sociale welzijnsorganisaties en wederzijdse doorverwijzingen (bijvoorbeeld naar de mogelijkheden van de WMO, wet maatschappelijke ondersteuning).
- **Bescherming van huishoudens.** Hoewel nog niet alle huishoudens gebruik maken van energiehulp, kunnen de omstandigheden snel en ingrijpend veranderen (bijvoorbeeld bij stijgende energieprijzen) waardoor meer huishoudens veel baat kunnen hebben bij energiehulp.

Ja, het werk van de fixers en coaches wordt gewaardeerd en er zijn nog voldoende woningen 'niet gedaan'.

Dit is zeker zinvol. We zien echt de toegevoegde waarde om mensen bewust te maken en te adviseren hoe ze hun woning (soms met kleine stapjes) kunnen verduurzamen.

We krijgen hier zeer positieve feedback op van inwoners en zien het aantal maatregelen dat kwalitatief goed wordt uitgevoerd stijgen. Wij zouden dit graag verlengen, omdat we zien dat deze specifieke doelgroep er zelfstandig niet uitkomt.

Ja absoluut. [...] Door een sterk verbeterde promotie en samenwerking met voedselbanken, kringlopen, markten en energiebank is het aantal aanvragen verviervoudigd. [...] Inwoners zijn ontzettend enthousiast: nog geen klacht gehad, wel complimenten en veel energierekeningen verlaagd.

Nee, ik denk dat we bijna alle mensen die hier behoefte aan hebben wel bereikt hebben.

Ja, ze hebben een prominente rol binnen de klantreis van de inwoner. Daarnaast hebben de fixers en de energiecoaches een goeie (*sic*) naam in onze gemeente.

Ja, fixers zijn via de woningcorporatie ingezet en bereiken hun eigen klantenbestand snel en gericht (weten alles van de woning).

Is het voor uw gemeente zinvol om in de toekomst van energiehulp gebruik te (blijven) maken? Waarom (niet)? (2/2)

Beleidsmedewerkers geven aan welke eigenschappen en voorwaarden energiehulp effectief maakt in hun gemeente:

- **Vrijwilligers en welzijnsorganisaties spelen een belangrijke rol bij** persoonlijk contact en herhaling. Effectieve energiehulp geeft niet alleen advies, maar doet aan ontzorging. Vrijwilligers komen makkelijk(er) binnen, zijn gemotiveerd, en zijn vaak lokale, vertrouwde gezichten. Er wordt positief gekeken naar samenwerking met energiecorporaties, met enthousiaste mensen “die echt luisteren.”
- **Proactieve benadering.** In plaats van de benodigde ‘aanmelding-op-een-brief’ van de gemeente, keert men bij de energiehulp de benadering om. Dit heeft meerwaarde omdat men hiermee achter de voordeur komt.
- **Langdurige trajecten en continuïteit.** Het kost tijd om een energiehulporganisatie te laten landen bij de inwoners: de reputatie en naamsbekendheid zijn toegenomen en de bereikbaarheid is verbeterd door mond-op-mond-reclame. Huishoudens hebben tijd nodig om hun vraag te articuleren, en voor gedragsverandering is herhaalde interactie en tijd nodig. Daarom is continuïteit van aanbod belangrijk en moet herhaald op- en afschalen worden vermeden.

Enkele beleidsmedewerkers zien geen toekomstig potentieel voor energiehulporganisaties in hun gemeente. Zij geven aan dat het grootste deel van de huishoudens al geholpen is, en dat de inspanning en kosten om ‘de laatste 5%’ te bereiken onevenredig hoog zijn.

Zij signaleren ook breder dan alleen energiearmoede en zijn daarom een waardevolle aanvulling op onze sociale structuur.

Zeker. Wij hebben een lokaal netwerk van coaches en fixers opgezet dat goed samenwerkt met corporaties en welzijnsorganisaties, dus hier is veel kennis over wijken, buurten en problematiek die hier al dan niet speelt. Ook wordt veel kennis gedeeld en wordt getracht mensen op meerdere aspecten te helpen.

Hoe meer verschillende typen werkzaamheden een fixer/energiecoach kan uitvoeren (bv. advies, aanbrenge materialen, helpen met subsidieaanvraag etc.) hoe zinvoller deze diensten zullen blijven.

Zonder energiecoaches en adviseurs raken inwoners met energiearmoede uit beeld en krijgen ze niet de hulp die wij kunnen bieden. Bovendien blijven de (koop)woningen achter in verduurzaming omdat inwoners zelf niet het geld hebben om te verduurzamen en LAI + ISDE niet toereikend zijn als inwoners al voor de LAI in aanmerking komen.

Huishoudens weten vaak zelf niet welke maatregelen (en in welke volgorde) te treffen. Ook opties voor lening en subsidies kennen ze niet. De bouwadviseur en energiecoach wijst deze huishoudens de weg naar de ondersteuningsmogelijkheden voor maatregelen.

Waar zou in de toekomst de nadruk moeten liggen voor het aanpakken van energiearmoede? Wat zou de rol van energiehulp daarbij kunnen zijn? (1/2)

Voor meeste beleidsmedewerkers kan de focus in hun gemeente in de toekomst gaan naar hulp bij woningisolatie en -renovatie, gedragsverandering, en het navigeren in de energietransitie. Energiehulporganisaties kunnen hierbij een rol spelen.

- **Informereren, motiveren en praktisch ondersteunen.** De noodzaak van een persoonlijke benadering en maatwerk wordt veelvuldig benadrukt. Energiecoaches, energiefixers en energieadviseurs kunnen een belangrijke rol spelen omdat ze de energietransitie tastbaar en toegankelijk maken. Ze bieden ook een stappen aan voor huishoudens die uit zichzelf niet snel in actie kunnen komen, of voor wie het “woud van regelingen en structuren” een onoverkomelijke drempel lijkt.
- **Directe financiële steun.** Bescherming van huishoudens is een onvermijdelijk onderdeel van de aanpak van energiearmoede. Er is meer hulp nodig dan alleen woningverbetering en gedragsverandering. Bij oplopende energiekosten is een tegemoetkoming nodig, vooral bij huishoudens met een minimuminkomen en in kwetsbare posities. Energiehulporganisaties kunnen dan wijzen op bestaande regelingen.
- **Woningeigenaren** worden nu nog onvoldoende geholpen. Voor hen is specifieke ondersteuning nodig: voor verenigingen van eigenaren (VvE's), voor inwoners van koopwoningen met een laag inkomen en weinig investeringsmogelijkheden, en voor ‘bijzondere gebouwen’, zoals bij rijksmonumenten en koopwoningen of boerderijen in een buitengebied.

Lange-termijn doelen, kern van het probleem aanpakken.

Maatwerk is geboden. Wat sluit aan bij je inwoners en in de sociaal maatschappelijke structuur. Het gaat om mensen te helpen niet om processen te bedenken!

Nadruk op verduurzaming koopwoningen, dit wordt al deels gestimuleerd door de LAI. Maar in mijn gemeente waar er veel buitengebied is, vallen veel inwoners met energiearmoede buiten de LAI omdat ze in een grote woning/boerderij wonen die nu eenmaal een hoge WOZ-waarde heeft.

De belangrijkste maatregelen voor huur én koop blijven de structurele verduurzamingsmaatregelen, via prestatieafspraken en het NIP. Het blijft lastig om (kwetsbare) doelgroepen hiervoor in beeld te krijgen en te activeren; daarbij kunnen fixers/coaches/adviseurs een belangrijke rol spelen.

Begeleiding van woningeigenaren in energiearmoede.

Er zijn middelen nodig om aanpassingen te realiseren. Vele inwoners kunnen het simpelweg niet betalen. Ook is er meer nationale sturing nodig.

Meer geld voor mensen die in aanraking komen met energiearmoede. Dit kan in de vorm van een energietoeslag of een energienoodfonds. Inwoners hebben financiële steun nodig.

Bij ons is dat met name de verduurzaming van kwetsbare VvE's. Hier woont het grootste percentage inwoners met kans op energiearmoede.

Waar zou in de toekomst de nadruk moeten liggen voor het aanpakken van energiearmoede? Wat zou de rol van energiehulp daarbij kunnen zijn? (2/2)

Beleidsmedewerkers vinden de sociale component van energiehulp een belangrijke **aanvulling op de bestaande sociale structuur** in de gemeente:

- Waar de focus van energiehulp in het begin op het verhelpen van fysieke gebreken en het verhelpen van kou en tocht lag, is dit steeds meer aan het verschuiven naar het **snijvlak van energie, wonen, en sociale zaken**. Energiehulporganisaties zorgen voor een groter bereik en groter draagvlak. Beleidsmedewerkers zien een steeds grotere sociale rol van de energiehulp, die andere problemen kan signaleren en waar nodig bewoners doorverwijzen naar andere instanties.
- Er is behoefte aan **transitiebegeleiders**: sociale coaches en adviseurs die huishoudens begeleiden bij ingrijpende trajecten zoals renovatie en de overstap naar duurzame warmte, en veranderingen in energiecontracten en mogelijkheden.
- Men maakt zich zorgen om het wegvallen van financiële steun voor gemeentelijke maatregelen. Zonder duidelijkheid over langetermijnmiddelen en een nationale visie voor het aanpakken van energiearmoede, kunnen geen lokale organisatiestructuren worden opgebouwd en onderhouden en bestaat het risico dat belangrijke kennis en netwerken wegvallen. Beleid dat gebaseerd is op **losse subsidies zorgt voor onrust en vertraging**.

Ontzorging van huishoudens (integrale aanpak van armoede).

Vaak is de energiecoach een van de weinigen die binnen mag komen bij een inwoner met energiearmoede (zij willen niet altijd hulp) en een energiecoach is dan ook de brug voor gemeenten om verdere hulp.

Blijven herhalen en mensen betrekken bij de energietransitie in zijn algemeen en bij het verlagen van hun energieverbruik op een verantwoorde manier. En voorkomen dat mensen in de kramp schieten, vervolgens de kachel uit doen en in de kou zitten.

Niet eenmalig een landelijke organisatie door de gemeente inhuren om rond te lopen in de wijk. Maar een team opzetten dat verbinding kan maken met mensen.

Er moet geen nadruk liggen. gemeenten moeten zelf kiezen wat het beste is voor hun inwoners.

Hiervoor moeten structurele gelden beschikbaar komen. De huidige versplintering van SPUK gelden zorgt voor kleine losse projecten en weinig integraliteit van bewegingen richting de inwoner.

Landelijke regie ontbreekt, alles wordt over de schutting gegooid richting de gemeenten [...] wanneer stopt het rijk eens met incidenteel geld naar gemeenten. We willen structureel geld zodat we dit goed kunnen organiseren.

Wat gaat er gebeuren als de financiering na 2027 stopt? Gemeenten hebben geen eigen middelen om dit op te vangen en het thema energiearmoede is dan ook nog niet opgelost

3. Reflectie op de resultaten

- Vergelijking met eerdere edities en variatie tussen gemeenten
- Hoe ziet de energiehulp van de toekomst eruit?
- Structurele aandacht voor energiearmoede blijft nodig
- Duidelijkheid over de toekomstige aanpak van energiearmoede

Reflectie (1) zorgen van beleidsmedewerkers

- De monitor laten zien dat het voor de meeste gemeenten **moeilijk blijft om de doelgroep te identificeren en te bereiken**. Toch is er ook veel kennis en ervaring opgebouwd, en vinden beleidsmedewerkers dat met de SPUK-gelden ook veel is bereikt.
- Tegelijkertijd kunnen externe ontwikkelingen, zoals koude winters of prijsschommelingen, en voorziene wijzigingen (zoals de ETS2 of stijgende netwerktarieven), de kwetsbaarheid van huishoudens snel en ingrijpend vergroten. In de afgelopen jaren heeft de Rijksoverheid bij dergelijke schokken een vangnet geboden in de vorm van energietoeslag en prijsplafond, maar deze zijn incidenteel en er is **geen structureel vangnet**. De zorgen zijn daarom onder gemeenten onverminderd groot.
- **Woningeigenaren** met een laag inkomen en laag energielabel worden door veel gemeenten geïdentificeerd als groep voor de nabije toekomst om door de transitie te helpen. Specifieke gestapelde financiering op maat is volgens gemeenten cruciaal. Ontzorgingsconstructies die hier antwoord op geven zullen dus zo snel mogelijk moeten worden ontwikkeld en gedeeld, om zo te voorkomen dat gemeenten allemaal het wiel opnieuw uitvinden.

Reflectie (2) behoeften van beleidsmedewerkers

- Op basis van zes edities van deze halfjaarlijkse monitor kunnen we stellen dat de meeste gemeenten behoefte hebben aan meer duidelijkheid over de toekomstige aanpak van energiearmoede. Er blijft **behoefte aan regie en structurele middelen** vanuit de Rijksoverheid, zodat gemeenten hun eigen lokale pakket aan maatregelen effectiever en efficiënter kunnen aanbieden. Beleidsmedewerkers zijn bezorgd over huishoudens in energiearmoede, en de mate waarin zij nu kunnen deelnemen aan de energietransitie. Zij zien dat ook een rol weggelegd voor energiehulporganisaties als belangrijke schakel om huishoudens in kwetsbare posities te ondersteunen met de verduurzaming van hun woning en verdere deelname aan de energietransitie.
- **Nationale doelen en een heldere visie** vanuit de Rijksoverheid vergroten de slagkracht van gemeenten om energiearmoede aan te pakken. De aandacht voor energiearmoede kan dan expliciet worden opgenomen in bestaande programma's rondom wonen (bijvoorbeeld het Nationaal Isolatie Programma) en energie (bijvoorbeeld warmteprogramma's).
- Beleidsmedewerkers willen doorgaan met de huidige aanpak in hun gemeente. Deze continuering lijkt zich te concentreren op meer inzet SPUK- in combinatie met NIP-middelen, en doorgaan met coaching, fixers en witgoed.
- Energiearmoede bestaat op het snijvlak van wonen, energie, en sociale zaken. De kwetsbaarheid van huishoudens kan worden beperkt door woningverbetering en gedragsaanpassingen, maar het kan niet helemaal worden weggenomen vanwege het feit dat het ook een betalingsprobleem kan zijn. Gemeenten zetten daarom nu in op energiehulpen in combinatie met NIP-middelen om te doen wat ze kunnen. Dit willen ze ook in de toekomst graag continueren om de **goed werkende ecosystemen** rondom de uitvoer van een lokale sociale transitie niet te laten omvallen, maar juist door te laten groeien. Gemeenten zeggen 'never change a winning team'.
- Nu de nationale **financiering van energiehulporganisaties** niet wordt vergroot, zijn gemeenten op zoek naar alternatieven. Drie varianten komen uit naar voren: gemeenten blijven energiehulp betalen uit eigen middelen, gemeenten vervangen gaan nationale ondersteuning door eigen middelen, of de energiehulp wordt opgeschort tot nieuwe middelen beschikking komen. In alle gevallen willen gemeenten duidelijkheid over de visie vanuit het Rijk, want omschakelen kost tijd en zal de continuïteit van energiehulp hoe dan ook beïnvloeden.
- Het **Social Climate Fund** van de Europese Commissie zal naar verwachting grotendeels ingezet worden voor de het compenseren van de energierekening en voor verduurzaming. Gemeenten kijken uit naar details over het proces, de timing, en de invulling in Nederland, zodat ze dit kunnen meenemen in hun afwegingen en plannen.

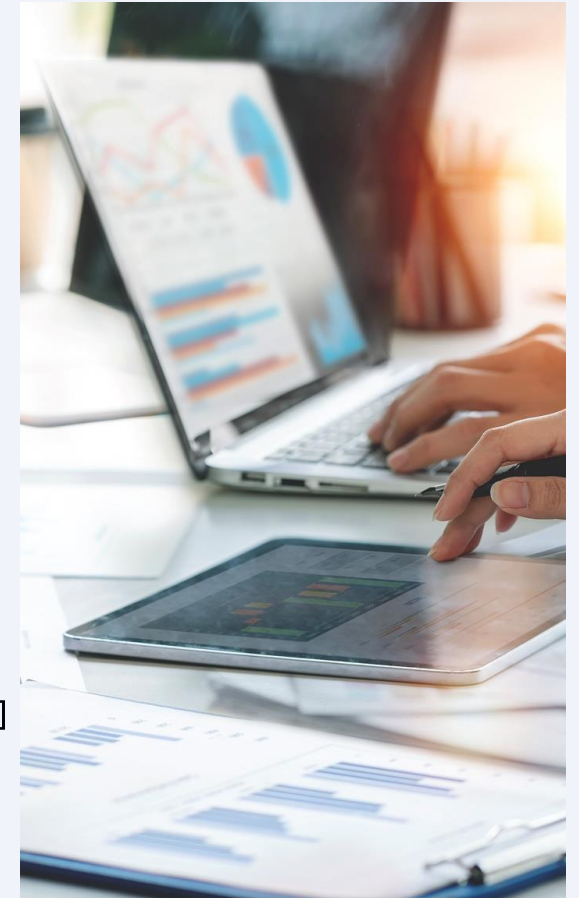
Reflectie (3) Hoe ziet de energiehulp van de toekomst eruit?

- Uit deze halfjaarlijkse monitor ontstaat het beeld van de ideale toekomstige energiehulp als **transitiebegeleider** met een breed pakket aan technische en sociale vaardigheden en goede kennis van subsidies en (lokale) regelingen.
- Energiehulp kan **functioneren als een vooruitgeschoven partner** die vertrouwd is met de bewoners. De energiehulp kan ook zorgen voor de juiste contacten in het sociaal domein voor aanvullende hulp waar dat nodig is. Beleidsmedewerkers omschrijven deze rol met termen zoals 'verkenners', 'poortwachters', en 'sociale antennes'. Samenwerking met sociale wijkteams en andere maatschappelijke organisaties is hierbij van groot belang.
- De ideale energiehulp van de toekomst is daarom een ideaal verlengstuk **van de sociale structuur**. Hoewel energiearmoede in veel gevallen kan worden teruggedrongen door verbeteringen in de woning en gedragsverandering, is het bij veel huishoudens direct gerelateerd aan andere problemen zoals gezondheidsproblemen, geldnood, of sociale isolatie.
- De energiehulp van de toekomst is in staat om in contact te komen met **huishoudens die nog niet benaderd zijn**, en hen op een passende manier te helpen. In veel gevallen is maatwerk nodig om huishoudens te 'ontzorgen'. Dit kan door acties in het proces naar verduurzaming uit handen nemen, en beslissingen praktisch voor te bereiden en helder te presenteren.
- De energiehulp van de toekomst helpt daarmee vaak groepen **woningeigenaren** voor wie huidige maatregelen niet passen: denk hierbij aan VvE's, woningeigenaren met een laag inkomen, of eigenaren van monumentale panden of woningen in een buitengebied. In deze gevallen komen ze samen met de bewoners tot een maatwerkoplossing, al dan niet in combinatie met een ontzorgingsconcept.

Recente publicaties en lopend onderzoek

Door uitgebreid onderzoek krijgen we steeds meer inzicht in de aard en omvang van energiearmoede in Nederland. In het afgelopen jaar heeft het Landelijk Onderzoeksprogramma Energiearmoede de volgende rapporten uitgebracht:

- Mei 2024: Energiearmoedebeleid in Nederland en Europa [\[link\]](#)
- Mei 2024: Verhalen van mensen in energiearmoede [\[link\]](#)
- Mei 2024: Halfjaarlijkse monitoring bij gemeenten over de uitvoering van energiearmoedebeleid [\[link\]](#)
- Juni 2024: Kenmerken van effectieve energiehulp in Nederland [\[link\]](#)
- Juli 2024: CBS-TNO Monitor energiearmoede, tabellenset 2019 t/m 2023 [\[link\]](#)
- Juli 2024: TNO-CBS Monitor Energiearmoede 2019-2023 [\[link\]](#) en kaart [\[link\]](#)
- September 2024: De energiearmoedekloof in Nederland [\[link\]](#)
- September 2024: Effecten van renovaties [\[link\]](#)
- November 2024: Halfjaarlijkse monitoring bij gemeenten over de uitvoering van energiearmoedebeleid [\[link\]](#)
- Februari 2025: Toekomstmogelijkheden van energiehulporganisaties en medewerkers [\[link\]](#) en [\[link\]](#)
- Februari 2025: Beleidsverkenning energiearmoede en de energietransitie [\[link\]](#)
- Maart 2025: Energiearmoedescenario's bij stijgende energieprijzen 2025 [\[link\]](#)

Colofon

Publicatie: TNO M11039

Datum: Mei 2025

Project: Landelijk Onderzoeksprogramma Energiearmoede (060.52803)

Dit onderzoek maakt deel uit van het Landelijk Onderzoeksprogramma Energiearmoede dat wordt uitgevoerd door TNO in samenwerking met de ministeries van Klimaat en Groene Groei (KGG), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland, Noord-Brabant, de RVO, de VNG en het CBS. Het programma wordt gefinancierd met subsidie van de genoemde ministeries en provincies.

Auteurs: Xander van Tilburg, Thomas Schuurman-Hess, en Koen Straver

Reviewers: Batoul Mesdaghi en Marijn Rijken

Contact: xander.vantilburg@tno.nl

Afbeeldingen:

- Voorblad: [StockFour](#)
- Pagina 14: [triocean](#)
- Pagina 21: [photovs](#)
- Pagina 23: [CentralITAlliance](#)

- Pagina 26: [nathaphat](#)
- Pagina 27: [Kees van de Veen](#)
- Achterblad: [StockFour](#)

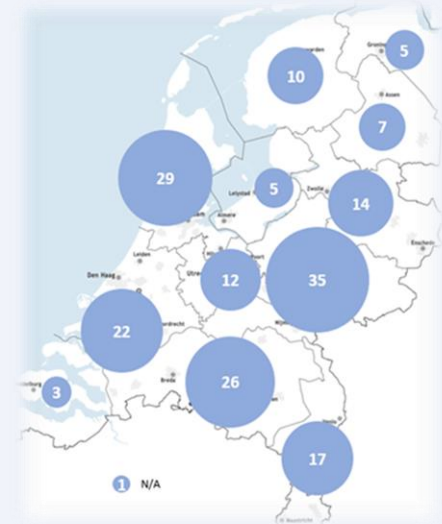

Onderzoeksmethode

- In april 2025 heeft TNO beleidsmedewerkers uit alle Nederlandse gemeenten gevraagd om een enquête in te vullen over energiearmoede. Hiervoor heeft TNO haar contactenlijst uit de eerste vijf edities van de enquête (november 2022, mei 2023, november 2023, mei 2024, en november 2024) gebruikt, en aangevuld met contacten uit eerdere samenwerkingen met gemeenten en provincies op dit thema.
- In maart 2025 heeft TNO gemeenten waarvan zij geen contactgegevens had binnen dit onderzoek aangeschreven met het verzoek om TNO in contact te brengen met de juiste beleidsmedewerkers. Zo zijn circa 500 mensen benaderd. In april heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) dit onderzoek onder de aandacht gebracht bij haar leden. 156 beleidsmedewerkers uit 137 gemeenten hebben de enquête ingevuld.
- De online enquête bestond uit vijf blokken met meerkeuzevragen en een tweetal open vragen, allemaal over de aanpak van energiearmoede. Beleidsmedewerkers zijn gevraagd om te antwoorden naar hun persoonlijke mening en oordeel, vanuit hun professionele expertise. De resultaten geven dus niet de officiële standpunten van de gemeenten weer, maar geven een goed beeld van wat er speelt en waar beleidsmedewerkers zich (geen) zorgen over maken. De resultaten zijn geanonimiseerd en niet te herleiden naar individuele beleidsmedewerkers.
- Om tot de resultaten van de meerkeuzevragen te komen zijn de antwoorden van alle respondenten geteld. Alle antwoorden zijn even zwaar meegeteld, ongeacht de grootte van de gemeente, of het aantal respondenten (in 9 gemeenten hebben twee respondenten de vragenlijst ingevuld, in drie gemeenten waren er drie respondenten, en in één geval hebben vier deelnemers uit dezelfde gemeente de vragenlijst ingevuld).
- Antwoorden op de open vragen beslaan circa 25 pagina's (500 woorden per pagina) en zijn hier samengevat weergegeven.

Onderzoeksdata

- 156 respondenten uit 137 gemeenten en de volgende dossiers:
 - Energie- en duurzaamheid (74), sociaal domein (25), volkshuisvesting (0), meerdere thema's (55), of geen van deze thema's (2).
 - 26 respondenten uit de 21 grotere gemeenten (G44).
 - 34 respondenten uit de 27 kleinste gemeenten (K80).
 - 19 respondenten uit gemeenten met veel energiearmoede (>6%)
 - 32 respondenten uit gemeenten met weinig energiearmoede (<3%)

Alle gemeenten in de editie van mei 2025 waren in tenminste een eerdere editie ook vertegenwoordigd. 40% (55 van 137) heeft niet aan de vijfde editie meegedaan, maar wel aan de zesde.

Gemeenten	1	2	3	4	5	6
Editie	nov-22	mei-23	nov-23	mei-24	Nov-24	Mei-25
Respondenten						
Aantal respondenten	201	133	165	210	186	156
Aantal gemeenten	149	105	135	174	168	137
	44%	31%	39%	51%	49%	40%
Naar grootte						
Groot (G44)	28	19	35	32	30	26
Midden	138	77	89	122	127	96
Kleinste (K80)	35	37	41	56	29	34
Naar aandachtsgebied						
Energie	97	59	71	89	80	74
Sociaal	40	29	21	34	21	25
Huisvesting	4	1	2	1	3	0
Meerdere/geen	79	44	71	86	82	57

Selectie steunmaatregelen gerelateerd aan energiearmoede – Rijksoverheid

2021

- SPUK: € 150 miljoen voor gemeenten om energiearme huishoudens te helpen.

2022

- Verlaging energiebelasting op elektriciteit voor huishoudens en bedrijven.
- Teruggave energiebelasting verhoogd van € 560 naar € 785.
- SPUK: additionele €150 miljoen voor gemeenten om energiearme huishoudens te ondersteunen.
- Verhoging energietoeslag voor uitkeringsgerechtigden en mensen die 120% van het sociaal minimum verdienen, van €200 naar €800 en vervolgens naar €1300. Deze verhoogde toeslag wordt in 2023 opnieuw uitgekeerd. Gemeenten kunnen al in 2022 €500 van de energietoeslag voor 2023 uitkeren.
- Energiebelasting verlaagd van 21% naar 9% (aardgas, elektriciteit en stadsverwarming).
- Verhoging minimumloon en daaraan gekoppelde uitkeringen met 10%.
- Prijsplafond: huishoudens met een gemiddeld verbruik betalen de gemiddelde energieprijzen van januari 2022 (40 cent/KWh en € 1.45 m³ gas). Het plafond gaat in vanaf januari 2023. De kosten gelden bij een verbruik van 2900 kWh en 1200 m³ gas.
- Tegemoetkoming van € 190 voor alle huishoudens met een stroomaansluiting in november en december 2022.
- Huishoudens met een verzamelinkomen tot € 45.014 per jaar hoeven vanaf 1 november geen rente te betalen op een lening bij het Nationaal Warmtefonds om hun koophuis te verduurzamen.

2023

- SPUK: additionele € 200 miljoen voor het tegengaan van energiearmoede door de inzet van o.a. fix-brigades.
- SPUK: € 306 miljoen voor de lokale aanpak isolatie van ruim 200.000 woningen.
- Rijksbijdrage aan het private initiatief “Tijdelijk Noodfonds Energie”.
- Sinds 25 april 2023 kunnen huishoudens met blokverwarming compensatie voor hun energierekening aanvragen. De hoogte van de compensatie hangt ervan af of mensen een gedeelde aansluiting hebben voor alleen warmte of elektriciteit, of voor beide.
- Dit betreft een reservering voor een bijdrage van het Rijk aan het Tijdelijk Noodfonds Energie in 2024. Het Noodfonds streeft ernaar om per januari 2024 weer te starten.
- DUO keert begin 2024 een eenmalige tegemoetkoming uit aan studenten voor de energiekosten.
- Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden zijn middelen gereserveerd voor een energietoelage in 2024.
- SPUK Kansrijke Wijk: ter ondersteuning van de 20 gebieden uit het NPLV, die kampen met gestapelde problemen op het gebied van wonen, onderwijs, armoede, veiligheid en gezondheid. Deze uitkering kan onder meer gebruikt worden voor het opleiden van werkzoekenden tot energiefixers.

2024

- Het Tijdelijk Noodfonds Energie heeft opengestaan van 22 januari, tot 20 maart 2024.
- Op Prinsjesdag heeft het kabinet laten weten dat er ook in 2025 en 2026 geld is gereserveerd voor een fonds om huishoudens te ondersteunen bij het betalen van de energierekening

Selectie steunmaatregelen gerelateerd aan energiearmoede – Rijksoverheid

2025 (Stand mei)

- Het Tijdelijk Noodfonds Energie heeft opengestaan van 21 tot 28 april 2025. Er was 56 miljoen gereserveerd voor 100.000 huishoudens.
- Op 30 juni zal het Nationale plan voor de besteding van het *Social Climate Fund* gepresenteerd worden. Dit fonds bestaat uit 720 miljoen euro voor de periode 2026-2032 en zal voornamelijk terecht komen bij de energiearmoede doelgroep/ het micro MKB.

Selectie recente kamerbrieven (1)

- 20221107 Beantwoording vragen over tijdelijk prijsplafond; EZK [\[link\]](#)
- 20221107 Ondersteuning doe-het-zelfmaatregelen; BZK [\[link\]](#)
- 20221121 Vaste energiecontracten in de consumentenmarkt; EZK [\[link\]](#)
- 20221128 Tijdelijk Noodfonds Energie; SZW [\[link\]](#)
- 20221222 Gezamenlijke afspraken van verhuurders, gemeenten en het Rijk over maatwerk bij het voorkomen van huisuitzettingen tijdens de energie- en inflatiecrisis; BZK [\[link\]](#)
- 20221223 Versnelling verduurzaming gebouwen in beheer van Verenigingen van Eigenaars (VvE's); BZK [\[link\]](#)
- 20230127 Aanbieding monitor energiearmoede in Nederland; EZK/SZW [\[link\]](#) 20230207 Lancering tijdelijk noodfonds energie; SZW [\[link\]](#)
- 20230214 Cijfers TNO-rapport 'Energiearmoede in Nederland 2022; SZW [\[link\]](#)
- 20230222 Verkenning instrumenten voor gerichte compensatie huishoudens kwetsbaar voor hoge energieprijzen na 2023; meerdere ministeries [\[link\]](#)
- 20230317 Versnelling aanpak energiearmoede gebouwde omgeving; BZK [\[link\]](#)
- 20230428 Uitkomsten verkenning instrumenten voor gerichte compensatie huishoudens kwetsbaar voor hoge energieprijzen na 2023; meerdere ministeries [\[link\]](#)
- 20230531 Antwoord op vragen van het lid Kröger over de Voorjaarsbesluitvorming Klimaat; EZK [\[link\]](#)
- 20230602 Kabinetsappreciatie WRR-rapport Rechtvaardigheid in klimaatbeleid; EZK/I&W [\[link\]](#)
- 20230906 Structureel opschalen (ver)bouwcapaciteit; meerdere ministeries [\[link\]](#)
- 20230616 Voorjaarsbesluitvorming klimaat, gebouwde omgeving en voortgangsrapportage PVGO; BZK [\[link\]](#)
- 20230623 Concept-update Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan; EZK [\[link\]](#)
- 20230627 Antwoord op vragen van de leden Inge van Dijk en Bontenbal over het bericht 'Eigen Huis: subsidieaanvraag voor groen huis rompslomp'; BZK [\[link\]](#)
- 20230905 VvE-Versnellingsagenda verduurzaming; BZK [\[link\]](#)
- 20230905 VvE-versnellingsagenda verduurzaming gebouwen in beheer van Verenigingen van Eigenaars; BZK [\[link\]](#)
- 20230623 Concept-update Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan; EZK [\[link\]](#)

Selectie recente kamerbrieven (2)

- 20230627 Antwoord op vragen van de leden Inge van Dijk en Bontenbal over het bericht 'Eigen Huis: subsidieaanvraag voor groen huis rompslomp'; BZK [\[link\]](#)
- 20230905 VvE-Versnellingsagenda verduurzaming; BZK [\[link\]](#)
- 20230905 VvE-versnellingsagenda verduurzaming gebouwen in beheer van Verenigingen van Eigenaars; BZK [\[link\]](#)
- 20230918 Antwoord op vragen van de leden Thijssen en Kröger over het artikel 'Vrees voor stijging gasprijs: Nederland onderschat de risico's; EZK [\[link\]](#)
- 20230918 Gemeentenieuws van SZW 2023- speciale editie (over energiearmoede); SZW [\[link\]](#)
- 20231003 Wet Energietoeslag 2023 aangenomen; SZW [\[link\]](#)
- 20231004 Aanpak natuurinclusief isoleren met de handvatten en vervolgstappen; BZK [\[link\]](#)
- 20231110 Schriftelijke antwoorden op vragen gesteld tijdens de eerste termijn van de begrotingsbehandeling van Economische Zaken en Klimaat; EZK/BZK [\[link\]](#)
- 20231010 Reactie kabinet op commissie sociaal minimum; SZW [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper Aedes t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper NVDE t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper SVH t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20231010 Reactie kabinet op commissie sociaal minimum; SZW [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper Aedes t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper NVDE t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20230914 Position paper SVH t.b.v. rondetafelgesprek Verduurzaming van de woningvoorraad en aanpak energiearmoede; [\[link\]](#)
- 20231016 Gemeentenieuws van SZW 2023- speciale editie; SZW [\[link\]](#)
- 20231201 Fiche: Aanbeveling energiearmoede; BZ [\[link\]](#)
- 20231206 Tijdelijk Noodfonds Energie 2024; SZW [\[link\]](#)
- 20231215 Voortgang Programma Regio's aan de grens; BZK [\[link\]](#)

Selectie recente kamerbrieven (3)

- 20240116 Appreciatie Eindverslag kennisthema Rondkomen vaste commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid; SZW [\[link\]](#)
- 20240215 Stand van zaken Tijdelijk Noodfonds Energie; SZW [\[link\]](#)
- 20240220 Verslag van de Energieraad van 19 december 2023; EZK [\[link\]](#)
- 20240311 Onderzoek nationaal emissieplafond voor ESR-sectoren; EZK [\[link\]](#)
- 20240313 Reactie op verzoek commissie over het Berenschot-rapport 'De energierekening in 2023 en 2035 vergeleken' van Essent; EZK [\[link\]](#)
- 20240315 Fiche: Mededeling EU-klimaatdoelstelling 2040; BZ [\[link\]](#)
- 20240425 Tussentijdse update interdepartementale aanpak van energiearmoede; meerdere ministeries [\[link\]](#)
- 20240610 Motie van het lid Kröger over binnen verduurzamingssubsidies voor de gebouwde omgeving sturen op een eerlijke verdeling tussen inkomensgroepen, aangenomen [\[link\]](#)
- 20240611 Verslag van een wetgevingsoverleg over regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet); EZK [\[link\]](#)
- 20242106 Update van het Integraal Nationaal Plan Energie en Klimaat 2021-2030 [\[link\]](#)
- 20242707 Monitor Energiearmoede 2023; KGG; [\[link\]](#)
- 20242410 Monitor Energiesysteem 2024 [\[link\]](#)
- 20242410 Klimaat en Energieverkenning [\[link\]](#)
- 20242410 Kabinetsreactie op de jaarverslagen 2023 van de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman; BZK; [\[link\]](#)
- 20240512 Onderzoek IPSOS behoefte energiehuis; VRO, [\[link\]](#)
- 20241106 Brief aan de regering: Tegengaan Energiearmoede; KGG, SZW, VROM [\[link\]](#)
- 20241219 Voortgang Armoede Beleid; SZW, [\[link\]](#)
- 20250123 Motie lid Kröger openstellen Noodfonds Energie, en structurele financiering [\[link\]](#)
- 20250123 Motie lid Kröger opstellen wijkgerichte aanpak energiearmoede
- 20250204 Antwoord op vragen van de leden Kröger, Lahlah en Postma over private financiële middelen met betrekking tot een energiefonds, SZW; [\[link\]](#)
- 20250310 Onderzoek naar mogelijke beleidsmaatregelen voor het tegengaan van energiearmoede, KGG: [\[link\]](#)
- 20252801 Brief internetconsultatie SCF: [\[link\]](#)
- 20252204 Brief aan de tweede kamer: Preventie van stille Armoede en sociale uitsluiting; SZW, [\[link\]](#)
- 20250425 Brief aan de tweede kamer: Pakket voor Groene Groei: voor een weerbaar energiesysteem en een toekomstbestendige industrie, KGG [\[link\]](#)
- 20250519 Toelichting SCF: Extra warmtefonds middelen: [\[link\]](#)
- Toelichting besluitvorming klimaat en energiemaatregelen: [\[link\]](#)

Xander van Tilburg
Thomas Schuurman-Hess
Koen Straver

Mei 2025

TNO 2025 M11039

